

Akt nr:
R-E1a-0633

AU\$R-E1a-0633

6282

Inkom den

Int. till Vattenbruksnämnden

15 APR 1933

den 2 - AUG. 1934

13 JUL 1935

Västerbygdens vattenbruksnämnd.

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Hushållnings- och
Fiskeridepartementets arkiv

R

2*0633

Avskrift.

Handlingar angående

Nils Bengtsgårdens dikningsföretag av år 1932

i Husaby socken av Skaraborgs län;

upprättade vid laga syneförrättning år 1932 av

Sven Hallin.

Statens lantbruksingenjör.

Int. till Vattenbruksnämnden

den 2 - AUG. 1934

Protokoll vid syneförrättning enligt vattenlagen för torrläggning av mark, tillhörande Husaby Nils Bengtsgården i Husaby socken av Skaraborgs län.

Den 11 oktober 1932 i Nils Bengtsgården.

Till sammantråde denna dag hade sakägarne kallats genom stämningsman enligt bevis bil. B.

Närvarande: Undertecknad, statens lantbruksingenjör och förrättningsman samt gode männen Edvin Persson, Karstorp, och Sven Wennerstedt, Hospitalsgården, Skara, ävensom följande sakägare:

Sökandena: Haggi, Åke och Hulda Sandberg såsom ägare av

Husaby Nils Bengtsgården n:r 2²

Av övriga sakägare:

Lidköpings stad genom drätselkammarens ordförande, Ingenjör

Anton Norén enl. protokollsutdrag, bil. C^I.

Kinnefjärdings härads vägstyrelse genom ordföranden, gods-

ägare Karl Hellberg.

Oscar, Erik, August och Anna Classon, äg. Bissgården genom

Oscar Claesson enl. fullmakt bil. C^{II}.

Emelia Almgren och A.H.Karlsson äg. tillsammans Bäck 1 genom²

J.E.Almgren enl. fullmakt bil. C^{III} och såsom för-

2
myndare för Karlsson enl. företett förmynderskapsprotokoll

Herman Persson arr. Bäck 1²

Anders Isaksson äg. 1/12 mtl. Bäck 1³

Tage Svärd " 1/4 " Tåvehagen

§1.

Upplästes det för förrättningsmannen utfärdade förordnandet, som hade lydelse enligt bil. A.

§2.

Något jäv emot synemännen kunde ej utrönas.

§3.

Sökandena till förrättningen yrkade qtt det i avloppet A-B framrinnandevattnet skulle framledas genom järnvägen vid B längs landsvägen till C eller i huvudsak samma väg, som vattnet framgick, innan järnvägen byggdes, samt att järnvägsdiket B-D finge igenläggas närmast nedanför B.

§4.

J.E.Almgren framhöll att Bäck 1² skulle få synnerligen stora olägenheter av om vattenvägen ändrades enligt sökandenas yrkande. Han ansåg att frågan enklast och till minsta förfång borde kunna lösas utan att ändra vattenvägen och genom att göra det nuvarande järnvägsdiket längs sökandenas mark samt en här befintlig rörtrumma tillräckligt för flödesvattenmängdens framförande.

3
144

§5.

Ingeniör Noren förklarade att järnvägen hade haft avsevärda kostnader och olägenheter för järnvägsdiket B-D och dess underhåll. Han ansåg därför lämpligast att vattnet leddes den väg sökanden yrkat, och förklarade att järnvägens ägareni så fall vore villig anlägga och bekosta ett genomlopp genom järnvägens område vid B under förutsättning att sådana bestämmelser härom bleve av synemännen fastställda att någon ombyggnad framdeles på järnvägens bekostnad ej behövde ifrågakomma.

§6.

= Bäck

J.E.Almgren ansåg att en ändring av vattenvägen enligt sökandens yrkande skulle stå i strid med bestämmelserna 7 kap. 4 § Vattenlagen. I händelse vattnet ändock skulle dragas den av sökandena yrkade vägen, yrkade han på nödig överfart över avloppet från landsvägen intill järnvägens område. Han yrkade vidare på full ersättning för all mark, som kunde komma att åtgå till dike och jordupplag.

I sistnämnda yrkande instämde Tage Svärd som jämväl yrkade på överfart, därest diket skulle dragas mellan hans mark och landsvägen.

Anders Isaksson yrkade på ersättning för all sin invid diket belägna mark, därest diket skulle dragas häröver.

§7.

Kinnefjärdings härads vägstyrelse yrkade att därest diket skulle

4
dragas utmed landsvägen, det skulle lämnas en bankett mellan
vägdiket och nya diket på minst 2 meter, så vida icke räck upp-
sattes .

§8.

Som intet vidare fanns att till protokollet anteckna,
förklarades sammanträdet upplöst med tillkännagivande , att se-
dan utredningen kompletterats , nytt sammanträde kommer att hål-
las å samma ställe som dagens torsdagen den 20 oktober 1932 klockan
14 ,och komma inga ytterligare underrättelser härom att till-
ställas sakägarne.

Ort och tid som ovan

I tjänsten:

Sven Hallin.

Biträdande gode män:

Edvin Persson

S.Wennerstedt.

Den 20 oktober 1932 i Nils Bengtsgården.

Närvarande: Förestående synemän och följande sakägare:

Haggi, Åke och Hulda Sandberg

Emelia Almgren och A.H.Karlsson genom

J.E.Almgren

Lidköpings stad genom Ingeniör Anton Norén

Tage Svärd.

§9.

Delgavs det sedan förra sammanträdet upprättade förslaget till de vattenskadade markernas bättre torrläggning med därtill hörande handlingar.

§10.

Upplästes synemännens utlåtande, som hade lydelse enligt bil.

§11.

Att mottaga och förvara till företaget hörande handlingar och ritningar utsågo synemännen Haggi Sandberg, Nils Bengtsgården, Husaby.

§12.

I fråga om förrättningskostnaderna, hänvisades till den upprättade arvodesräkningen, varav ett exemplar överlämnades till aktförvararen,

§13.

Som intet vidare fanns att till protokollet anteckna, förklarades förrättningen avslutad och sammanträdet upplöst.

Ort och tid som ovan

I tjänsten:

Sven Hallin

Biträdande gode män:

Edvin Persson

Sven Wennerstedt.

D. & V.D. 34-69.
1932.

6.
47
Bilaga A.

F Ö R O R D N A N D E .

Lantbruksingenjören Sven Hallin förordnas härmed att i laga ordning verkställa ifrågavarande förrättningen; och införsäkras från honom bevis om förordnandets emottagande.

Mariestad å landskansliet den 8 juli 1932.

På Länsstyrelsens vägnar:

Carl Fröberg.

Nils Åhgren.

Utan avgift.

D. & V.D N:o 34-69
1932.

Till

Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Skaraborgs län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om förordnande för inom länet tjänstgörande lantbruksingenjör att jämlikt bestämmelserna i gällande vattenlag handlägga syneförrättning för torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Husaby Nils Bengt gården n:r 2 i Husaby socken av Skaraborgs län.

Förteckning öfver fastigheter, som ytterligare kunna förväntas bli av företaget berörda, återfinnes å omstående sida.

Närmaste järnvägsstation till förrättningsstället är Husaby.

Meddelanden angående förrättningen torde ställas till under-
dertecknad. adress Nils Bengtsgården pr Husaby. Telefon: Handl. Berg-
gren, Husaby.

Nils Bengtsg:n den 4 juli 1932.

Haggi Sandberg.

F ö r t e c k n i n g

Över fastigheter, som väntas bliva av företaget berörda.

Fastighetens namn.	Ägarens namn.
Nils Bengtsg:n	Haggi, Åke och Hulda Sandberg.
Bissgården	Oskar, Erik, August o. Anna Karlsson.
Södra Kinnekulle järnväg.	Lidköpings stad.
Bäck	Emilia Almgren.
Tuvohagen	Svärd
Bäckstorp	Anders Isaksson.
<u>Bilaga B.</u>	

Kungörelse

För torrläggning av vattenskadade marker tillhörande Hu-
saby Nils Bengtsgården i Husaby socken av Skaraborgs län genom upp-
grävning av avloppsdiken kommer syneförrättning enligt vattenlagen
att handläggas vid sammanträde hos syskonen Sandberg i Nils Bengts-
gården tisdagen den 11 okt. 1932 klockan 14 då vederbörande sakägare
hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Av förrättningen torde följande fastigheter bliva berörda:

8.
49
Bissgården

äg. Oskar, Erik, August o. Anna Klasson.

Bäck

" Emilia Almgren /adress Källby/ arr. Herman Persson.

Bäckstorp

" Anders Isaksson

Tuehagen

" Tage Svärd.

Skara den 29 sept. 1932.

Sven Hallin.

Statens lantbruksingenjör.

Vidimeras ex officio.

Sven Hallin.

Ett med förevarande kungörelse lika lydande exemplar har jag denna dag överlämnat till en var av ovannämnda Erik Klasson i Bissgården, Herman Persson i Bäck, Anders Isaksson i Bäckstorp och Tage Svärd i Tuehagen, allt i Husaby socken, varemot Emilin Almgren i Källby icke kunnat anträffas, betygar Lidköping den 3 oktober 1932.

E.B.E. Noring.

Landsfiskal.

Ett med förevarande kungörelse lika lydande exemplar har jag denna dag tillställt hustrun Emilin Almgren i Källby, betygar

Lidköping den 4 oktober 1932.

E.B.E. Noring.

Landsfiskal.

Delgivningskostnad:

Den 3 o

Delgivningskostnad:Den 3 oktober:

Skjuttersättning - Lidköping - Källby - Bissgården - Tuve-

hagen - Bäckstorp - Lidköping 4.2 mil. á 5.35 kr. 22:47

4 st. delgivningsarvoden á 75 öre. 3.-

Den 4 oktober.

Skjuttersättning Lidköping - Källby - Lidköping

2.4 á 5.35 12.84

Delgivningsarvode 0.75

Remisskostnad m.m. 1.50Summa kronor 40.56

vilket belopp kvitteras.

Lidköping den 4 oktober 1932.

E.B.E. Noring.

Utdrag av protokollet, hållet inför
Drättselkammaren i Lidköping den 20 januari
1932.

§ 29.

if. 5.41
Borgmästaren Gustaf Eksell i Skara hade såsom ombud för ä-
garna av 1/8 mtl Husaby Nils Bengtsgården i Husaby socken skrift-
ligen anhållit, att enär Södra Kinnekulles Järnvägs A.B. vid kors-
ningen av vägen mellan järnvägen och allmänna vägen Husaby-Skälvum
utan vedebörligt tillstånd och utan medgivande från markägarna
ändrat gången av ett där befintligt vattendrag på så sätt, att
skada tillfogats bemälda markägare, staden såsom numera ägare till
järnvägen måtte låta återställa ifrågavarande dike i det skick,
det haft för ^{-e} järnvägens framdragande, ävensom till markägarna ut-
giva skadestånd.

Efter överläggning beslöt kammaren uppdraga åt ordföranden
att i ärendet överlägga med förvaltningen för Södra Kinnekulle
Järnväg och i samråd med förvaltningen söka träffa överenskom-
melse i ärendet.

På Drättselkammarens vägnar:

Anton Norén.

Rob. Eldh.

F U L L M A K T

för vår broder Oscar Claesson, Bisgården Husaby att vid syneför-
rättning enligt vattenlagen, som av statens lantbruksingenjör
Herr S. Hallin hålles hos syskonen Sandberg, Nils Bengtsgården
Husaby tisdagen den 11 oktober 1932 klockan 14 att utföra vår
talan.

Bisgården Husaby den 10. oktober 1932.

Eric Classon. August Claesson. Anna Claesson.

Egenhändiga namnteckningar bevittnas av:

Viola Johansson. Karin Johansson.

Bisgården. Husaby. Bisgården. Husaby.

F U L L M A K T

för hem. äg. J.E. Almgren, L:a Höjen, Källby att vid alla för-
rättningar enligt vattenlagen som beröra 1/6 mtl. Bäck 1² i
Husaby socken föra min talan och bevaka min rätt för mig till-
höriga 1112 mtl av nämnda hemman, att vid dessa förrättningar
i allt söka, kära och svara ävensom att ingå förening. Ombu-
dets laga åtgärder godkännes.

L:a Höjen, Källby den 8 oktober 1932.

Emilia Almgren.

Bevittnas:

Selma Lundqvist. Anna Lagergren.

A r e a l								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	

Bilaga D.

Beskrivnings- och värderingslängd.

A r e a l								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
08								300	24	-	900	72	-	600	48	-
14								500	70	-	1000	140	-	500	70	-
22									92	-		212	-		118	-

Husaby den 20 oktober 1932.

Sven Hallin.

Edvin Persson.

Sven Wennerstedt.

ARBETSBESKRIVNING.

Innan arbetet påbörjas, skall avvägning och utsättning på minst var femtionde meter genom sakkunnig person verkställas:

Vid arbetets utförande iakttages:

att förekommande dikeskrökar ej få göras skarpa, utan böra i möjligaste mån uträtas eller avrundas;

att där dike går i rågång, bör grävningen så verkställas, att rågången och dikets mittlinje komma att sammanfalla;

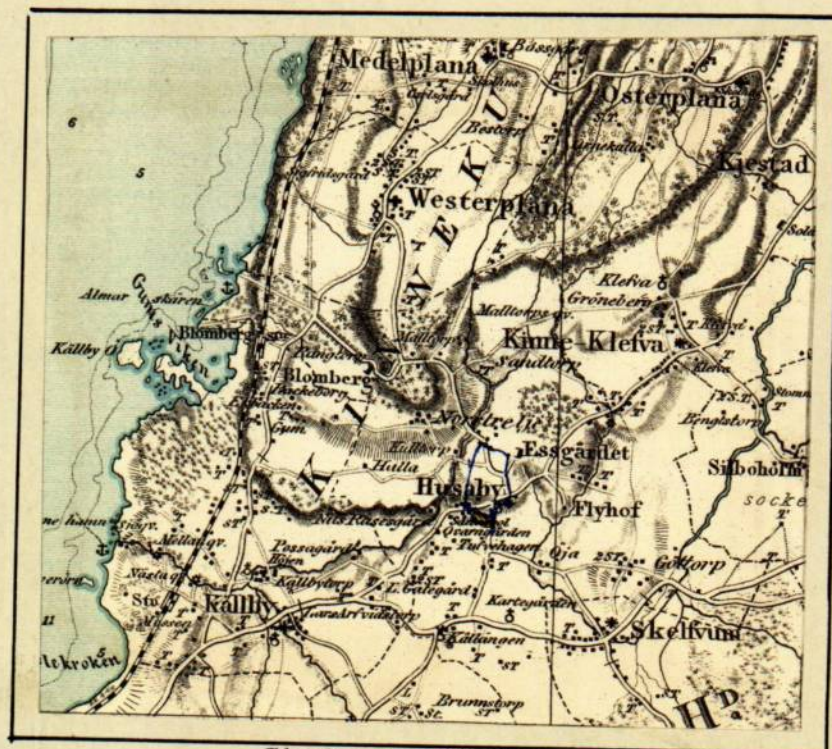
att vägbana, bebyggd tomt eller trädgård ej utan innehavarens medgivande må användas som upplagsplats för dikesjord;

att förefintliga gränsmärken ej må genom arbetet rubbas eller döljas, såvida icke dessförinnan genom vederbörlig lantmätarens försorg nya märken blivit utsatta.

Husaby den 20 oktober 1932.

Sven Hallin.

Översiktskarta.

Utlåtande vid syneförrättning enligt vatten-

lagen för torrläggning av mark tillhörande

Husaby Nils Bengtsgården i Husaby socken

av Skaraborgs län.

8 } Ifrågavarande företag, (som) avser ändring av läget i plan för ett

i sydlig riktning utmed västra sidan av allmänna vägen Husaby-

Skälvum flytande avloppsdike, som, där vägen passerar Södra Kinne-

kulle järnväg vid punkt B, nu viker av åt höger och följer banvallen

till en vid D befintlig trumma, men som genom företagets utföran-

de nedanför B skulle flyttas till sträckningen B-C utmed förenämnda

allmänna väg i ändamål att förhindra översvämning och annan vatten-

skada på sökandenas intill avloppssträckan B-D befintliga mar-

ker. Företaget, som är beläget icke fullt 1/2 km. sydväst om Husa-

by kyrka, inom nederbördsområde n:r 141 är enligt bestämmelserna

i 7 kap. vattenlagen att anse såsom dikning.

Belägenheten framgår av omstående översiktskarta, där torrlägnings-

området utmärkts med gul färg och vattensamlingsområdets gränser

med blå linjer.

Över den nuvarande och blivande vattenvägen hava profil- och

sektionsritningar upprättats (utvisande förhållandena vid under-

sökningstillfället), varjämte läget i plan angivits på en från en

20
4.71
äldre torrlägningskarta kopierad plankarta.

Å denna karta är den till uppgrävning avsedda avloppssträckan utmärkt med dubbla röda linjer och de röda bokstäverna B-B -^I

^I C . Den streckade delen närmast B betecknar täckt ledning genom järnvägens område. Dessutom har nuvarande vattenvägen B-B -^{II} ^{II} -D och en alternativ ny sträckning B -C^I varit föremål för undersökning.

Det har under förrättningen såsom ostridigt uppgivits, att vattnet från avloppssträckan A-B före järnvägens tillkomst runnit i sydlig huvudriktning över marker tillhörande Bäck 1² och Tuvehagen till avloppsdiket C -C^I, och att detta vatten vid flöden brukade orsaka översvämning på nämnda marker.

Vid järnvägens tillkomst ändrades vattenvägen och vattnet från B^I avleddes i norra järnvägsdiktet väster ut till en vid D anlagd järnvägstrumma . Det passerar därvid en vid B^{II} ^{II} befintlig av järnvägen anlagd enskild ägovägstrumma av 12" rör. Denna trumma är otillräcklig för vattnets framsläppande utan översvämning.

Den skada å sökandenas mark , som förrättningen avser att avhjälp¹a torde också till största delen orsakas av denna allt för trånga ägovägstrumma, och skulle alltså enklast kunna avhjälpas genom denna trummas ombyggnad. Järnvägens nuvarande ägare, som på grund av vattnets stora hastighet vid B och starka slamavsätt-

24
63

ning å sträckan B-B^{C II} torde ha icke oväsentliga olägenheter av den nuvarande anordningen, har emellertid förklarat, att den anser^{B I} lämpligast att vattnet från B ledes genom järnvägen till B^{II}₂ och i så fall åtagit sig bekosta genomloppet genom järnvägens område. Även sökandena yrka att vattnet ledes den sist nämnda vägen.

Kinnefjärdings härads vägstyrelse har (genom sin ordförande) förklarat sig intet ha att häremot invända under förutsättning att en 2 meters bankett lämnas mellan det nya diket och landsvägsdiket.

Mot en sådan ändring av avloppet ha ägarne till Bäck 1² (genom ombud) protesterat under hänvisning till bestämmelserna i 7 kap. 4 § vattenlagen.

Synemännen (som tagit saken under övervägande) finna visserligen att skadan å sökandenas mark enklast skulle avhjälpas genom en ombyggnad av ägovägstrumman vid B^{C II}₂, men å andra sidan finna synemännen olägenheterna för järnvägen av avloppets nuvarande sträckning så avsevärda och olägenheterna för Bäck 1² av den ändrade vattenvägen, under förutsättning att lämplig överfart över avloppet anordnas, så obetydliga, att företräde bör lämnas för avloppets framdragande i sträckan B-B^{I I}-C^{I I}, helst (som) den ursprungliga vattenvägen härigenom i möjligaste mån återställles.

Synemännen finna alltså skäl bifalla sökandenas och järnvägens

ägares yrkanden om ändring av vattenvägen i så mån att av-
 loppsträckan B-B^I -C^I skall av företaget upptagas, varjämte
 avloppet B-D skall omedelbart nedanför B igenfyllas med icke
 genomsläpplig jord på en sträcka av fyra meter.

Den nya avloppssträckans blivande dimensioner ha å profil-
 och sektionsritningar utmärkts med rött.

Vattensamlingsområdet har uppgåtts å marken samt befunnits
 utgöra 64 hektar vid B.

Den största till avrinning kommande vattenmängden har antagits
 komma att uppgå till 2.0 liter pr sekund och hektar och medel-
 vattenmängden under vegetationsperioden till 0.1 liter pr sekund
 och hektar.

På grundval av de sålunda uträknade vattenmängderna har av-
 loppet dimensionerats så, att minst lika god torrläggning för mar-
 kerna ovanför B må erhållas till avloppet B-C^I, som för närvarande
 till avloppet B-D, och så, att risk för översvämning från avlopps-
 sträckan B-C^I icke kan väntas uppstå.

Dikningen kan icke väntas medföra uppskattningsbar båtnad
 för annan mark än sökandenas. Båtnadsvärdet här, på sätt av vär-
 deringslängden framgår, av synemännen uppskattats till 118 kronor.

Genomloppet genom järnvägens banvall samt här nedanför före-
 slag^{en} rörledning skall jämlikt eget åtagande utföras och bekostas
 av järnvägens ägare. Dock skall järnvägens ägare äga att av sökan-
 dena erhålla 40 kronor i ersättning för de fyra meter av rörled-

43
65

ningen , som ligger utanför järnvägens område. Detta arbete bör så bedrivas att genomloppet kan tagas i bruk inom två månader efter nedanför liggande öppna avlopps färdigställande .

Övriga kostnader för företagets färdigställande och underhåll skola gäldas av sökandena.

(I fråga om genomloppet genom järnvägens banvall skola av K.Väg-och Vattenbyggnadsstyrelsen eller dess tjänstemän utfärdade föreskrifter noggrannt iakttagas.)

För mark, som åtgår till avloppet och till jordupplag, skall ersättning gäldas med belopp , som finnas angivna i den bilagda ^{s. 58} jordersättningslängden .

Avgift, varom förmåles i 11 kap. 95 § vattenlagen, skulle understiga tio kronor och behöver förty ej erläggas .

Kostnaderna för syneförrättningen skola, sedan företaget kommit till stånd, fördelas mellan sökandena och järnvägens ägare efter samma grunder , som för företaget^e färdigställande angivits, på sätt i kostnadsfördelningslängden närmare föreskrives. ^{s. 69-70}

De förskjutas nu av sökandena.

Jämlikt föreskrifterna i 10 kap. 62 § vattenlagen få syne-
männen i fråga om företaget ytterligare bestämma:

att det skall , därest sökandena önska fullfölja detsamma, utföras

i fullständig överensstämmelse med bestämmelserna i detta
utlåtande med därtill hörande ritningar och handlingar,
att ur avloppet uppschaktad jord och sten skall läggas mellan
avloppet och allmänna vägen men icke så att det hindrar
ytvattnets avrinning från vägbanan,
att under arbetstiden vatten ej får uppdämmas eller påsläppas
på sätt att skada uppstår,
att ras eller förskjutningar, som till äventyrs inträffa,
omedelbart skola avhjälpas och nödiga släntförändringar
eller förstärkningsåtgärder der vidtagas,
att arbetena må begynna så snart detta utlåtande vunnit laga
kraft, samt böra vara bragta till slut före utgången av
år 1935,
att företaget skall anses fullbordat, när det avsynats och
godkänts av inom länet tjänstgörande lantbruksingeniör/samt
att det skall benämnas Nils Bengtsgårdens dikningsföretag av
år 1932.

Talan mot förrättningen och detta utlåtande må föras vid
Västerbygdens vattendomstol, adress Vänersborg, till vilken be-
svären med iakttagande av bestämmelserna i 11 kap. 85 § vatten-

lagen skola vara ingivna inom sextio dagar från nedanstående datum.

Nils Bengtsgården den 20 oktober 1932

I tjänsten :

Biträdande gode män:

[illegible]

Kostnadsför-

Hemmanstal	Registreringsnummer	Littera å kartan	Socken Hemman och jordägare	Sökande och med dem likställda	Ägofigur	Markens uppskattade värde	
						Nuvarande värde	Blivande värde
						Kronor	Kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
	2		<u>Husaby socken.</u>				
	2		Nils Bengtsgården, Syskonen Sandberg sök.	1-2		94.-	212.-
			Södra Kinnekulles Järnvägs A. B.	-		-	-
			Summa			94.-	212.-

delningslängd

Förbättrings- värde	Beräknad andel i kostnaden för företagets avdelningar						Delaktighet i kostnaderna för					
	Kronor	9	10	11	12	13	14	15	företagets utförande		Syneför- rättningen	
									Beräknad kost- nad kronor	Procent av verkl. kostnad	Kr.	öre
	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
118.-								170.-	22.973	64	92	
-								570.-	77.027	217	70	
5118.-								740.-	100.000	282	62	

Husaby den 20 oktober 1932.

Sven Hallin.

Edvin Persson. Sven Wennerstedt .

Vidimeras ex officio

